

UN MAR D'ABSÈNCIES

M. Lluïsa Gascon i Prades és professional de l'ensenyament. I cal suposar que és una bona professional, perquè el seu text està ben construït, diu el que vol, i sense abandonar l'objectivitat emocional quan toca. Direu que és el que caldria esperar, i és veritat, però si el panorama actual de les lletres catalanes enregistra la presència d'un important sector d'autors que són alhora professionals de l'ensenyament (en qualsevol nivell), també és veritat que d'aquests ensenyants lletraferits n'hi ha massa de verb embarbussat, pretensions o imitadors de fórmules d'èxit.

En parlar d'*Un mar d'absències* i trobar referents hom podria caure en la temptació fàcil de parlar de *Pa negre*, un llibre d'èxit, i també de *Un senyor de Barcelona*, on Josep Pla fa el retrat d'un personatge i un temps a partir de les seves converses amb el senyor Puget. Que ho faci qui vulgui, però jo he trobat que si *Un mar d'absències* té algun punt de contacte amb els llibres esmentats (és un llibre sobre la guerra del 36 i la seva postguerra, i també el retrat d'un personatge) al capdavall és un llibre que per la manera d'enfocar el tema i la tècnica narrativa emprada s'allunya del tot d'aquells referents.

Què explica i com s'ha fet, doncs, *Un mar d'absències*? I què és en realitat?

Obertament, a cara destapada, M. Lluïsa Gascon fa crònica familiar.

La narradora és la seva mare, una nena quan varen passar els fets que explica. Però la narració esdevé el retrat d'una dona senzilla, la dona d'un treballador dels de llavors, enfrontada amb el problema de tirar endavant la seva família a través dels temps difícils de la guerra, l'exili, i la dura postguerra viscuda durant el primer franquisme.

Maria Lluïsa Prades i Berge és la nena, nascuda el 1932, que ha tornat a sortir de dins d'un àvia, i ha explicat els seus records a la seva filla mentre feien uns dies de vacances a Canet de Mar. Ordenar, polir, estructurar aquest material, tot mantenint el registre narratiu senzill de la memòria materna ha estat el treball literari, ben difícil, que ha fet

M. Lluïsa Gascon i Prades, totes dues a l'ombra de la figura esforçada i valenta de l'àvia Consuelo, que va néixer a Vall-de-roures, a la Franja.

La narració és cronològicament ordenada i directa, però no defuig l'adjectivació ni les oracions subordinades quan cal. Un text que hom qualifica com a "ben escrit" i que en cap moment traïx amb cultismes fora de lloc el discurs de la "nena Prades" de llavors. Un encert, perquè la llengua d'aquella generació era rica i precisa.

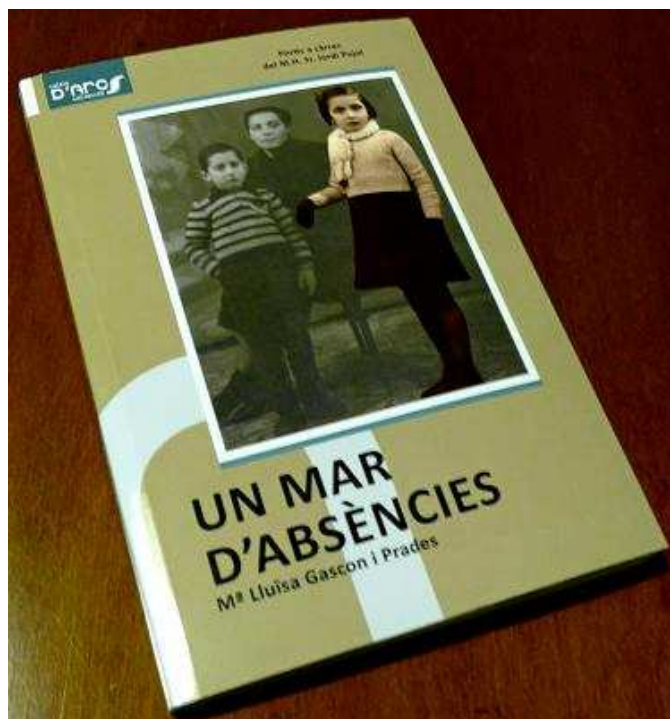
Combinant amb la memòria personal de la "nena Prades", M. Lluïsa Gascon insereix davant de cada capítol, que són breus, una nota d'introducció o situació històrica per a qui no conegui els fets d'aquells temps tan embolicats. A vegades tot ho resumeix el text d'una cançó, que és una virtut que tenen les bones cançons. Haver introduït aquest text paral·lel, que la tipografia distingeix perfectament, és un encert, perquè cada vegada sobreviu menys gent que hagi viscut aquells anys i la utilitat d'aquest acompanyament, des d'un punt de vista de la memòria històrica, creixerà amb el temps.

Crec que un elogi que cal fer a *Un mar d'absències* és que respira bonhomia i defuig tremendismes i apassionaments fàcils, i això sense amagar la duresa d'aquells temps per als qui els varen viure des de la il·lusió, primer, i des de la derrota, després.

Sort que, malgrat el que voldrien genteta de ponent com don Gregorio Peces Barba i els seus acòlits, al capdavant la victòria és nostra.

Un llibre, aquest *Un mar d'absències*, a qui l'editor ha afegit un pòrtic sobrer. Però aquest és un pecat de l'editor, no de l'autora. I una pàgina sempre és fàcil de saltar. Un altre inconvenient de l'edició és una coberta molt poc engrescadora, poc "venedora", que no es correspon amb la qualitat del contingut que trobem a l'obrir el volum: un llibre breu (160 pp.), dens de contingut i tanmateix llegidor, que enganxa el lector. Molt recomanable per a qui vulgui sentir la guerra i la postguerra des de la perspectiva d'una nena de llavors. Tan directa que ens fa pensar en un corrent literari iniciat per aquell gran cronista, testimoni dels fets i visceralment emotiu que fou en Ramon Muntaner. En certa manera, Maria Lluïsa Gascon i Prades n'és descendent. I si algú troba exagerada la valoració, que llegeixi el llibre.

Jordi Peñarroja

MARIA LLUÏSA GASCON I PRADES. *Un mar d'absències*. Marc editor. Col. calaix d'arcs
2. El Vendrell, 2011.

PEUS FOTO

M. Lluïsa Gascon i Prades, acompanyada per Dolors Baqué i Sisco Sànchez, editor, durant la presentació del llibre a la Biblioteca Ignasi Iglesias de St. Andreu de Palomar (Bcn).

M. Lluïsa Prades i Berge, una nena del 36, avui.